

Bruselj, 30. marec 2022
(OR. en)

7765/22

ENER 115
ENV 306
CONSUM 76
COMPET 199
IND 98
MI 242

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	30. marec 2022
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	C(2022) 2026 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovano in označevanje z energijskimi nalepkami za obdobje 2022–2024

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2022) 2026 final.

Priloga: C(2022) 2026 final

Bruselj, 30.3.2022
C(2022) 2026 final

SPOROČILO KOMISIJE

Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovano in označevanje z energijskimi nalepkami za obdobje 2022–2024

{SWD(2022) 101 final}

SPOROČILO KOMISIJE

Delovni načrt za okoljsko primerno zasnovano in označevanje z energijskimi nalepkami za obdobje 2022–2024

1. UVOD

Napetosti na trgu energije, s katerimi se je EU soočila v zadnjih mesecih, so jasno opozorilo glede tveganj in stroškov, ki običajno spremljajo veliko odvisnost od uvoženih fosilnih goriv, ki jo je še zaostрил ruski napad na Ukrajino. Cene energije so ponovno v središču pozornosti politike glede na to, kako zelo realen je njihov učinek na evropske državljane in podjetja. Vendar to **za Evropo ni prva energetska kriza in najverjetneje tudi ne bo zadnja, če ne bomo povečali odpornosti** s povečanjem naložb v zeleni prehod, pri tem pa na prvo mesto postavili energijsko učinkovitost¹. Trenutne razogljičene energetske zmogljivosti še zdaleč ne morejo zadovoljevati vseh potreb po energiji, nižja poraba energije pa lahko v takih okoliščinah takoj zagotovi prispevek. V prihodnosti bodo prihranki energije bistven del razvoja stroškovno optimalnega, odpornega energetskega sistema, ki bo zmožen zagotavljati cenovno dostopne energetske storitve za vse ter odpraviti energetske revščino². Energijska učinkovitost bo tudi ključni sestavni del načrta RePowerEU, ki naj bi ga Komisija, kot so ji naročili voditelji EU, predstavila do maja.

Politike EU za okoljsko primerno zasnovano in označevanje z energijskimi nalepkami so ključni del te agende. To so pravila enotnega trga, na podlagi katerih lahko podjetja, državljani in vlade lažje in z manj stroški prispevajo k prehodu na čisto energijo in uresničijo cilje EU na področju energijske učinkovitosti in širše cilje „evropskega zelenega dogovora“, vključno z agendo za krožno gospodarstvo. Ustvarjajo poslovne priložnosti in povečujejo odpornost z določanjem usklajenih pravil za „izdelke, povezane z energijo“ o vidikih, kot so poraba energije, poraba vode, ravni emisij in učinkovitost materialov, spodbujajo tako povpraševanje po bolj trajnostnih izdelkih kot tudi ponudbo le-teh, obenem pa **znatno zmanjšujejo izdatke porabnikov energije**: po ocenah so prihranki v letu 2021 presegli 120 milijard EUR in bi se v letu 2022 lahko podvojili³.

V okviru možnosti obstoječih pravil EU za okoljsko primerno zasnovano in v sinergiji z osredotočenostjo na energijsko učinkovitost ta delovni načrt krepi **osredotočenost na vidike krožnosti pri okoljsko primerni zasnovi**, podobno kot prejšnji delovni načrt⁹ in v skladu z akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo iz leta 2020⁴. Še preden začne veljati uredba o

---

¹Priporočilo Komisije (EU) 2021/1749 z dne 28. septembra 2021 o energijski učinkovitosti na prvem mestu: od načel do prakse – smernice in primeri za njihovo izvajanje pri sprejemanju odločitev v sektorju energije in širše.

² Prim. tudi COM(2021) 801 – Predlog PRIPOROČILO SVETA o zagotavljanju pravičnega prehoda na podnebno nevtralnost.

³ Prim. delovni dokument služb Komisije.

⁴ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_sl.

okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov in še preden nadomesti sedanjo direktivo o okoljsko primerni zasnovi, je mogoče proučiti nove zahteve o vidikih učinkovitosti materialov za posamezne izdelke, ki tudi bodo proučene. S tem naj bi se še izboljšala krožnost ter zmanjšala skupni okoljski in ogljični odtis izdelkov, povezanih z energijo, ter dosegla večja odpornost EU.

Tako **direktiva o okoljsko primerni zasnovi**⁵ kot tudi **uredba o okviru za označevanje z energijskimi nalepkami**⁶ določata merila za sprejetje ukrepov za specifične skupine izdelkov. Obe tudi zahtevata, da se prednostne naloge določijo s **tekočimi delovnimi načrti, ki se redno posodablajo** ter v katerih je ocenjen doseženi napredek in ki vključujejo okvirne prednostne naloge za nove skupine izdelkov, povezanih z energijo, ki jih je treba upoštevati.

Ta načrt temelji na delu, opravljenem od sprejetja prve direktive o okoljsko primerni zasnovi in prejšnjih delovnih načrtov (ki zajemajo obdobja 2009–2011⁷, 2012–2014⁸ in 2016–2019⁹), zajema pa tudi delo, ki se zahteva na podlagi uredbe o okviru za označevanje z energijskimi nalepkami, ki določa roke za prevrednotenje obstoječih nalepk, ter vsebuje pregled napredka, doseženega pri evropskem registru izdelkov za označevanje z energijskimi nalepkami (EPREL). Nazadnje načrt zajema tudi podobno delo pri **označevanju pnevmatik**, čeprav temelji na posebni pravni podlagi¹⁰.

Uredba o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov, ki je bila sprejeta hkrati s tem delovnim načrtom, bo nadomestila direktivo o okoljsko primerni zasnovi z uredbo, ki se bo uporabljala za širši nabor izdelkov in bo omogočila nadaljnjo razširitev zahtev glede trajnostnosti za regulirane izdelke. Dokler ta nova uredba ne začne veljati, se bo nadaljevalo izvajanje sedanje direktive. **Ta dokument se osredotoča na izdelke, povezane z energijo**, ter zanje določa prednostne naloge in načrtovanje. V njem je predstavljeno delo v zvezi s posameznimi izdelki ter horizontalno delo pri izvajanju, utrjevanju in nadaljnjem razvoju tega pomembnega nabora zakonodaje EU, ki se neposredno uporablja. Ko bo sprejeta uredba o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov, bo delo v zvezi z izdelki, povezanimi z energijo, v prihodnosti vključeno v širši okvir delovnih načrtov na podlagi uredbe o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov in ostalo pomembno področje poudarka.

Trenutno je z okoli 50 ukrepi reguliranih približno 30 skupin izdelkov, povezanih z energijo. Ukrepi se uporabljajo za več milijard izdelkov¹¹, ki so vsako leto dani na trg, ter vsak dan neposredno vplivajo na dobavitelje, trgovce na drobno, podjetja in potrošnike. Približno

---

⁵ Direktiva 2009/125/ES.

⁶ Uredba (EU) 2017/1369.

⁷ COM(2008) 0660 final.

⁸ SWD(2012) 434 final.

⁹ COM(2016) 773 final.

¹⁰ Uredba (EU) 2020/740 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre.

¹¹ V letu 2020 so bile po ocenah v EU-27 prodane okoli 3 milijarde izdelkov, za katere veljajo ukrepi, med njimi 1,5 milijarde svetlobnih virov, 880 milijonov elektronskih izdelkov, 350 milijonov pnevmatik in 240 milijonov drugih izdelkov.

polovica skupne končne porabe energije v EU se porabi v izdelkih, za katere velja ta zakonodaja.

Pri pripravi delovnega načrta se je pokazalo, da **še obstajajo možnosti za znatne, stroškovno učinkovite prihranke s širitvijo področja uporabe na nove izdelke, povezane z energijo**. Hkrati je ključno spoznanje, pridobljeno iz izvajanja zadnjega delovnega načrta, to, da je za **izkoristek vseh prednosti tega področja politike potrebna boljša uskladitev ambicij in virov** tako za izvajanje politik na ravni EU kot tudi pri prizadevanjih držav članic za nadzor trga.

2. OCENJENI UČINKI POLITIK

V zadnjem poročilu o obračunavanju učinka okoljsko primerne zasnove¹² se ocenjuje, da se je s kumulativnim učinkom pravil EU o okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami **povpraševanje po primarni energiji EU v letu 2020 zmanjšalo za 7 % oziroma za 1037 Twh/leto** (zmanjšanje toplogrednih plinov za približno 170 Mt ekvivalenta CO₂), vključno s približno 16 milijardami kubičnih metrov plina. Prihranki energije iz ukrepov, ki se trenutno izvajajo, se bodo v prihodnjih letih **znatno povečali**, predvsem zaradi obračanja zalog, ki v obdobju 2021–2030 v povprečju presega 1 500 Twh/leto. Več kot 60 % prihrankov energije v letu 2020 je bilo ustvarjenih v stanovanjskem sektorju, 24 % v terciarnem sektorju in 10 % v industrijskem sektorju. V letu 2020 je bilo s predpisi EU ustvarjenih za kar 60 milijard EUR koristi za potrošnike na leto (približno 0,4 % BDP EU), kar je 210 EUR na gospodinjstvo na leto. Podobno je bilo v primerjavi s scenarijem nespremenjene politike v letu 2020 ustvarjenih približno 21 milijard EUR dodatnih prihodkov poslovanja na leto, ti pa naj bi do leta 2030 po ocenah narasli na 29 milijard EUR/leto. To ustreza povečanju za več kot 320 000 neposrednih novih delovnih mest v letu 2020 (430 000 do leta 2030). Te **ocene temeljijo na ravneh cen energije pred porastom cen v letu 2021** (za podrobnosti prim. delovni dokument služb Komisije).

Na splošno je nedavna študija Mednarodne agencije za energijo (IEA)¹³ pokazala, da v državah s politikami, ki se že dolgo izvajajo, naprave zdaj običajno porabijo 30 % manj energije, kot bi je sicer. Programi z najdaljšo tradicijo, kot so tisti v ZDA in EU, po ocenah ustvarjajo letna zmanjšanja za okoli 15 % skupne porabe električne energije (kar je za programe EU približno toliko kot trenutna skupna proizvodnja EU iz vetrne energije oziroma 2- do 3-krat toliko kot proizvodnja iz sončnih panelov).

---

¹² Ecodesign Impact Accounting („EIA“) report 2020 (Poročilo o učinku okoljsko primerne zasnove, 2020): <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/568cac02-5191-11ec-91ac-01aa75ed71a1>.

V poročilu o učinku okoljsko primerne zasnove so uporabljeni podatki Eurostata, med njimi energetske bilance (nrg_bal_c) in razčlenjena končna poraba energije v gospodinjstvih – količine (nrg_d_hhq).

¹³ „Achievements of Energy Efficiency Appliance and Equipment Standards and Labelling Programs: 2021 update“ (Dosežki standardov in programov označevanja energijske učinkovitosti naprav in opreme: posodobitev za leto 2021): <https://www.iea-4e.org/projects/eesl-achievements-reports/>.

Raziskava Eurobarometer je pokazala, da **velika večina potrošnikov EU (93 %) pozna energijsko nalepko**, 79 % pa se pri nakupih naprav ravna po njej¹⁴. Nedavne znanstvene raziskave potrjujejo¹⁵, da imajo stopenjske nalepke, kakršna je energijska nalepka EU, večji učinek na vedenje potrošnikov kot alternativne zasnove.

3. SEDANJE STANJE IN SPOZNAVANJA, PRIDOBLENA IZ PREJŠNJIH DELOVNIH NAČRTOV

Pregled trenutnih ukrepov je na voljo na spletu¹⁶. Od 1. marca 2022 uredbe o okoljsko primerni zasnovi veljajo za 29 skupin izdelkov, uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami pa se uporabljajo za 15 skupin izdelkov. Za igralne konzole ter opremo za zajem, obdelavo in prikaz slik so bili priznani prostovoljni panožni sporazumi. Zaradi zmanjševanja tržnega deleža zapletenih TV-komunikatorjev so stranke v letu 2020 prekinile starejši sporazum o zadevnih izdelkih (za te izdelke pa še naprej veljajo horizontalna pravila o porabi energije v stanju pripravljenosti in stanju izključenosti¹⁷).

Temu delovnemu načrtu so priložene podrobne informacije o stanju napredka pri prednostnih nalogah in delu, opredeljenih v zadnjem delovnem načrtu iz leta 2016¹⁸. **Veliko je bilo doseženega**, med drugim posodobitev energijskih nalepk za glavne potrošniške izdelke, kot so hladilniki, pralni stroji, televizorji in svetlobni viri, ter sprejetje zahtev za okoljsko primerno zasnovano za številne izdelke od strežnikov do električnih motorjev. **Okoli 40 % dela pa še poteka** in bo preneseno na trenutno obdobje načrtovanja. Med zaključenimi delovnimi tokovi številni niso privedli do sprejetja novih pravil, so pa bili zaključeni, ker se je Komisija odločila, da ne nadaljuje z delom ali si vsaj zaenkrat ne prizadeva za zakonodajo, bodisi ker so podrobne preiskave pokazale, da so možnosti manjše ali težje dosegljive, kot se je prvotno domnevalo, bodisi ker so v okviru omejenih kadrovskih virov prevladovalle druge prednostne naloge, ali pa je šlo za kombinacijo obojega. **Okna, sušilniki za roke, paketi kompresorjev in električni grelniki vode so primeri takih prekinjenih delovnih tokov**, katerih možnosti so bodisi omejene bodisi je njihovo izkoriščanje kompleksno, Komisija pa jih z razpoložljivimi upravnimi viri ni mogla nadaljevati.

Potreba po **rednem pregledovanju in prilagajanju obstoječih pravil** za zagotovitev, da ostanejo primerna, učinkovita in ustrezajo svojemu namenu **glede na tržni in tehnološki razvoj je temeljno načelo boljšega pravnega urejanja**. Kot priznanje tega dejstva vsi predpisi o okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami ter okvirna zakonodaja vsebujejo posebne klavzule o pregledu z zakonsko predpisanimi roki, do katerih mora Komisija predstaviti preglede ali sprejeti revidirane predpise. Da bi Komisija preprečila nepotrebne

---

¹⁴ Eurobarometer št. 492, maj 2019: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2238>.

¹⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127006>.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign_sl.

¹⁷ Uredba Komisije (ES) št. 1275/2008.

¹⁸ (SWD(2022) 101).

zamude, bo odslej sprejela posamezne ukrepe za specifične skupine izdelkov, ko bodo ti pripravljene, razen če izjemne okoliščine ne utemeljujejo drugače¹⁹.

Ključno pridobljeno spoznanje je, da sčasoma skupna prizadevanja, ki so potrebna za **take kritične naloge „vzdrževanja“**, postanejo znatna, ker se področje uporabe zakonodaje povečuje (v smislu izdelkov in vrst zahtev), ter da je **to delo treba boljše upoštevati pri določanju prednostnih nalog**. V nasprotnem primeru bo prišlo do **zamud, ki bodo imele pomembne posledice v smislu zamujenih koristi**. To je bila ključna ugotovitev revizije, ki jo je v letu 2019 opravilo **Evropsko računsko sodišče (ERS)**²⁰. Za tri izbrane izdelke je bilo pri reviziji ugotovljeno, da je pripravljalni postopek namesto pričakovanih treh let in pol trajal osem, sedem oziroma šest let. „Vzdrževanje“ je torej zelo pomemben element delovnega načrta. Hkrati si bo Komisija prizadevala poenostaviti postopek z vključitvijo študij za pregled v zaporedna vrednotenja/ocene učinka ter bolje uskladiti razprave v posvetovalnem forumu s splošnim postopkom za boljše pravno urejanje.

Še eno ključno spoznanje iz zadnjega obdobja je **ključna vloga tehnične standardizacije** pri okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami. Sodba Splošnega sodišča iz leta 2018²¹, s katero je bila uredba o energijskih nalepkah za sesalnike razglašena za nično, je pokazala, da so predpisi lahko vzrok za pravdne spore, če se pojavijo dvomi o tem, ali so pogoji preskusa res reprezentativni za dejanske pogoje uporabe. Hkrati je bila v novejši in sorodni sodbi²² ponovno jasno potrjena potreba, da morajo preskusi biti tudi natančni in ponovljivi. Glede na raznolikost tehnologij in vedenje uporabnikov je pravočasen razvoj harmoniziranih standardov z metodami, ki predstavljajo dober kompromis med temi merili, neločljiv in pogosto težaven izziv, ki zahteva veliko virov. V novi strategiji EU za standardizacijo²³ je predlagan sklop ukrepov, s katerimi bi evropski standardizacijski sistem postal bolj funkcionalen in prilagodljiv, s pomočjo katerih bi standardi ponovno postali bistvo odpornega, zelenega in digitalnega enotnega trga EU ter s katerimi bi se okrepila globalna vloga evropskega standardizacijskega sistema.

4. PREDNOSTNE NALOGE ZA POSAMEZNE IZDELKE V PRIHODNJIH LETIH

4.1. Pregled obstoječih ukrepov

Komisija naj bi pred koncem leta 2024 predstavila ali sprejela 38 pregledov, v letu 2025 pa še 8, ki se bodo posledično morali začeti vnaprej (prim. seznam v delovnem dokumentu služb Komisije). Ti pregledi skupno predstavljajo znatne priložnosti za nadaljnje prihranke pri energiji in učinkovitosti materialov: po prvi grobi oceni naj bi bilo **možnih najmanj 170 TWh (pribl. 600 petadžulov (PJ) ali potrebe po ogrevanju približno 15 milijonov stanovanj) dodatnih**

¹⁹ Prim. tudi člen 16(4) Uredbe (EU) 2017/1369.

²⁰ Posebno poročilo št. 01/2020: Ukrepi EU v zvezi z okoljsko primerno zasnovo in označevanjem energijske učinkovitosti: pomemben prispevek k večji energijski učinkovitosti zmanjšujejo velike zamude in neskladnost.

²¹ Sodba Splošnega sodišča z dne 8. novembra 2018 v zadevi T- 544/13 RENV.

²² Sodba Splošnega sodišča z dne 8. decembra 2021 v zadevi T- 127/19.

²³ COM(2022) 31 final, 2.2.2022.

prihrankov v fazi uporabe, ki bodo dopolnjeni z dodatnimi koristmi, povezanimi z učinkovitostjo materialov/krožnim gospodarstvom, vendar bodo predstavljali velik napor in bodo prevladovali v delu, ki poteka v okviru trenutnega delovnega načrta.

Komisija namerava delo v zvezi s pregledi prednostno razvrstiti v tri glavne skupine na podlagi naslednjih utemeljitev:

- **grelne in hladilne naprave**; Svet je v okviru vala preнове Komisijo pozval, naj „pospeši tekoče delo v zvezi z napravami za ogrevanje in hlajenje s čimprejšnjim prevrednotenjem energijskih nalepk“²⁴. To delo bo vsekakor ključen prispevek k razogljičenju stavb in akcijskemu načrtu za ničelno onesnaževanje²⁵ v okviru skupnih ciljev zelenega dogovora, prav ti izdelki pa med vsemi reguliranimi izdelki porabijo največ energije;
- druge skupine izdelkov z **energijskimi nalepkami, ki jih je treba prevrednotiti**²⁶; potrošniki morajo biti sposobni še naprej zaupati energijski nalepki EU kot ustreznemu in ažurnemu orodju, ki jih usmerja pri izbirah; pravočasno prevrednotenje in posodobitev preostalih „starih“ energijskih nalepk je zato pomembno in obenem potrebno za poln izkoristek novih lastnosti, ki jih ponuja register EPREL;
- zaključek **nekaterih drugih pregledov**, ki predstavljajo možnosti za znatne dodatne prihranke na področju energije ali materialov, ki so že dolgo potrebni ali kadar zaradi posebnih okoliščin obstaja jasna in nujna potreba po revizijah (npr. vodne črpalke, ventilatorji, zunanji napajalniki).

4.2. Dokončanje novih ukrepov, uvedenih na podlagi prejšnjih delovnih načrtov

V prejšnjih delovnih načrtih so bili opredeljeni izdelki, za katere so se ukrepi na področju okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami na podlagi ocenjevalnih študij in predhodnih ocen zdeli najobetavnejši. Nekateri od teh delovnih tokov še potekajo in bodo zaradi pričakovanih dodatnih koristi preneseni v trenutni delovni načrt.

Znatno je napredovalo delo pri ocenjevanju izvedljivosti zahtev okoljsko primerne zasnove in sistema označevanja z energijskimi nalepkami za **mobilne telefone in tablice**. Zahteve bi vplivale na vidike energijske učinkovitosti in učinkovitosti materialov (trajnost, popravljivost, nadgradljivost in recikliranje). Te uredbe naj bi bile predvidoma sprejete pred koncem leta 2022.

Prav tako je bil dosežen napredek pri ocenjevanju izvedljivosti zahtev okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami za **sončne fotonapetostne module, pretvornike in sisteme**, vključno z morebitnimi zahtevami glede ogljičnega odtisa.

V zvezi z **opremo za zajem, obdelavo in prikaz slik** je Komisija ocenila revizijo prostovoljnega sporazuma, ki so jo predlagali predstavniki tega sektorja, in sklenila, da s

²⁴ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/eu_renovation_wave_strategy.pdf.

²⁵ COM(2021) 400 final, 12.5.2021.

²⁶ Sušilni stroji, prezračevalne enote, domači aparati za kuhanje.

sprejetjem te revizije ne bili doseženi cilji iz akcijskega načrta za krožno gospodarstvo in da se revizija ne more šteti za skladno s smernicami o samoregulativnih²⁷ instrumentih, zlasti kar zadeva morebitno ponovno uporabo potrošnega blaga. Kot je napovedano v akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo, bo Komisija začela s pripravo regulativnih ukrepov za to skupino izdelkov.

Komisija prek namenske študije IKT nadaljuje horizontalno delo na **izdelkih IKT**, kot je napovedano v delovnem načrtu za obdobje 2016–2019²⁸. V prvem delu so bili zagotovljeni dokazi za pripravljalno študijo, ki je bila dokončana pred tem delovnim načrtom, o učinkovitosti in morebitnih prihrankih več skupin izdelkov IKT²⁹. V drugem delu bodo obravnavani splošna poraba energije izdelkov IKT (med drugim zaradi njihove povezljivosti in prenosa podatkov), učinkovitost materialov in vedenjski vidiki, da bi se opredelili najučinkovitejši načini njihovega reguliranja, kadar je to primerno. Pri oceni bi bilo treba upoštevati hitrost tehnološkega razvoja v posamezni kategoriji skupin izdelkov.

Vzporedno s tem Komisija nadaljuje delo na **energijsko pametnih napravah**, da bi se razvile možnosti za prožnost na strani povpraševanja v stanovanjskem ali storitvenem sektorju. Ker je bila interoperabilnost v prejšnjih študijah opredeljena kot glavno vprašanje, namerava Komisija spodbujati skladen razvoj na trgu in spoštovanje odprtih standardov v industriji prek prostovoljnega pristopa³⁰. To delo je **povezano z več drugimi sklopi ukrepov**, med katerimi bodo nekateri podrobneje obravnavani v prihodnjem **akcijskem načrtu za digitalizacijo energetskega sektorja**³¹.

4.3. Posebne naloge, ki se zahtevajo v okviru označevanja pnevmatik

Komisija mora na podlagi **uredbe o označevanju pnevmatik** izvesti številne posebne naloge, med drugim:

- sprejeti delegiran akt, s katerim bi bile uvedene **nove zahteve glede informacij za obnovljene pnevmatike**, do junija 2022, pod pogojem da je na voljo primerna preskusna metoda. Vendar taka metoda še ni na voljo, potekajo pa prizadevanja za njeno določitev. Obnavljanje pnevmatik predstavlja **pomembno priložnost za prihranke pri nafti** in drugih materialih;
- sprejeti delegiran akt o **označevanju za obrabo/kilometrino**, pod pogojem da je na voljo primerna preskusna metoda, **kar prispeva k širšim ukrepom akcijskega načrta za krožno gospodarstvo na področju mikroplastike**. Vendar taka metoda še ni na voljo, potekajo pa prizadevanja za njeno določitev;

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32016H2125>.

²⁸ <https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/522/home>.

²⁹ Na primer omrežne opreme organizacij, manjše omrežne opreme za domačo uporabo in uporabo v pisarni, medsebojno povezane domače avdio in video storitve.

³⁰ <https://ses.jrc.ec.europa.eu/development-of-policy-proposals-for-energy-smart-appliances>.

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13141-Digitalizacija-energetskega-sektorja-akcijski-na crt-EU_sl.

- usklajevati delo v zvezi z **medlaboratorijskim usklajevanjem preskušanja v okviru uredbe o označevanju pnevmatik**, ki pomembno vpliva tudi na zakonodajo EU o emisijah CO₂ lahkih vozil in težkih vozil. Zadnje poročilo je bilo objavljeno decembra 2021³².
- Čeprav je **pregled Uredbe** predviden za leto 2025, so iz industrije prišli pozivi, da ga je treba pospešiti, saj je sedaj jasno potrebno **prevrednotenje**, ki ga je prvotno predlagala Komisija, vendar ga Parlament in Svet v zadnjem pregledu nista ohranila.

4.4. Okvirni seznam novih skupin izdelkov, povezanih z energijo, ki jih je treba proučiti

Ta delovni načrt je bil pripravljen na podlagi podrobne pripravljalne študije s pregledom številnih potencialnih področij za prizadevanja ter obširnimi posvetovanji z državljani in deležniki. Več podrobnosti je na voljo v priloženem dokumentu služb Komisije.

V pripravljalni študiji je bil opredeljen seznam **31 najobetavnejših možnih področij** za nadaljnje delo (vključno z izdelki, ki so v preteklosti že bili predmet študij, vendar doslej še niso bili regulirani). Ta na podlagi predhodnih ocen skupaj predstavljajo **možne nove prihranke v fazi uporabe v letu 2030 za približno 1 000 PJ ali 278 TWh, tj. približno 2 % rabe primarne energije v letu 2020**³³. Ocenjeni **potencial, povezan z energijo, vdelano v materialih, je enako velik** (in zelo odvisen od predpostavk v zvezi s področjem uporabe in strogostjo horizontalnih ukrepov za trajnost, hkrati pa je povezan z drugimi koristmi). **Pomembno je, da se bo učinek sčasoma povečeval**, ko bo zaloga izdelkov postopno nadomeščena z enotami, ki izpolnjujejo nove zahteve. Po začetnem sklopu 31 izdelkov je bil opredeljen ožji seznam (naveden v preglednici v nadaljevanju) z izdelki, v zvezi s katerimi bo **Komisija predvidoma začela raziskovalne študije**. Prednost je bila dana tistim izdelkom, ki imajo največji potencial na področju energije in/ali učinkovitosti materialov, hkrati pa so bili uspešni tudi pri drugih merilih, deležniki pa pri povratnih informacijah niso izrazili znatnih dvomov glede možnosti za uspeh, kot je navedeno v nadaljevanju.

Skupina izdelkov	Potencial za prihranek energije v letu 2030 (povezan s fazo uporabe ali učinkovitostjo materialov)	Preudarki ³⁴
Nizkotemperaturni toplotni oddajniki (radiatorji,	170 petadžulov (PJ) (faza uporabe)	Največji potencial za prihranek energije, pomemben za val prenove/razogljčenje stavb

³²https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/energy_climate_change_environment/standards_tools_and_labels/documents/egla_report_2021_final.pdf.

³³ Ti prihranki ne bodo združeni s podatki, ki so bili za isto leto navedeni v delovnem načrtu za obdobje 2016–2019.

³⁴ Za več podrobnosti glej delovni dokument služb Komisije.

konvektorji ...)		
Profesionalni pralni stroji	33 PJ (faza uporabe)	Predmet preteklih študij ³⁵ , zdaj velja za bolj zrelo zaradi napredka pri tehnični standardizaciji
Profesionalni pomivalni stroji	20 PJ (faza uporabe)	Predmet preteklih študij ³⁶ , zdaj velja za bolj zrelo zaradi napredka pri tehnični standardizaciji
Univerzalni zunanji napajalniki	12–27 PJ (vdelano)	Povezava do pobude o enotnem polnilniku, opravljeno bo v okviru pregleda obstoječe uredbe o zunanjih napajalnikih ³⁷
Polnilniki za električna vozila	11 PJ (faza uporabe)	Po letu 2030 se morebitni prihranki povečajo na skoraj 76 PJ letno v letu 2050. Zato je smiselno razmisliti o določitvi zahtev pred namestitvijo velikih količin polnilnikov, ki bi lahko bili neučinkoviti.

5. HORIZONTALNI VIDIKI

5.1. Prispevek h krožnemu gospodarstvu

Čeprav je bilo delo na področju okoljsko primerne zasnove izdelkov, povezanih z energijo, seveda usmerjeno v energijsko učinkovitost, pa so bili sčasoma vse bolj upoštevani in vključeni tudi drugi vidiki, zlasti od sprejetja prvega akcijskega načrta za krožno gospodarstvo³⁸. Poleg nekaterih obstoječih zahtev glede trajnosti več ukrepov, sprejetih v letu 2019³⁹, vključuje nove elemente krožnega gospodarstva z zahtevami glede popravljivosti, možnosti recikliranja, enostavne razgradnje ob koncu življenjske dobe in ponovne uporabe (prim. primere v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije).

Vzporedno s tem sta na podlagi zahteve Komisije za standardizacijo M/543⁴⁰ Evropski odbor za standardizacijo in Evropski odbor za elektrotehniško standardizacijo (CEN-CENELEC) sprejela dokončne horizontalne standarde o vidikih učinkovitosti materialov za izdelke, povezane z

³⁵ Prvič omenjeno v delovnem načrtu za leto 2012.

³⁶ Prav tam.

³⁷ Čeprav so zunanji napajalniki že regulirani, so univerzalni navedeni kot nova skupina izdelkov zaradi pomembnosti in posebnosti analize, ki je potrebna za izpeljavo potrebnih meril/značilnosti. Za informacije o tekočem pregledu glej: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13351-External-power-supplies-ecodesign-&-information-requirements-review-_sl.

³⁸ COM(2015) 614 final.

³⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/IP_19_5895.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=564>.

energijo. Med njimi so horizontalni standardi⁴¹ o trajnosti, možnosti recikliranja, zmožnosti za popravila, ponovno uporabo in izboljšave, reciklirani vsebini itd. Ti so lahko podlaga za razvoj standardov o učinkovitosti materialov za posamezne izdelke, povezane z energijo.

Na podlagi standarda o zmožnosti za popravila, ponovno uporabo in izboljšave (EN 45554) je Skupno raziskovalno središče Komisije oblikovalo lestvico popravljivosti. Komisija proučuje možnost uvedbe te lestvice za ustrezne izdelke, po možnosti kot informacijo na energijski nalepki določenih izdelkov, kot so pametni telefoni in tablice. To delo je revolucionarno in bo verjetno vplivalo na izboljšanje praks industrije na svetovni ravni.

Hkrati se trenutno pregleduje metodologija za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, povezanih z energijo (MEErP – prim. v Prilogi), da bi se uvedel bolj sistematičen način zajemanja vidikov krožnega gospodarstva pri izvedbi pripravljanih ali preglednih študij o specifičnih skupinah izdelkov.

V prihodnjem delu se bo okrepljen poudarek na krožnem gospodarstvu nadaljeval z vključitvijo ustreznih zahtev na podlagi dosedanjih izkušenj, zlasti z izvajanjem ukrepov iz leta 2019. Take zahteve bi bile podprte z izboljšavami metodologije in možnosti za standardizacijo, obenem pa bi morale prispevati k prehodu na nov zakonodajni okvir o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov.

V prihodnosti bo Komisija dodatno ocenila možnost in primernost določitve dodatnih zahtev za posamezne izdelke o naslednjih vidikih:

Tipologija zahteve	Potencial za prihranek energije v letu 2030 (povezan z uporabo ali učinkovitostjo materialov)
Reciklirana vsebina	160 PJ (vsebnost materiala)
Trajnost, strojna programska oprema in programska oprema	Vsaj 175–1052 PJ (vsebnost materiala)
Redke, okoljsko pomembne in ključne surovine	Velik potencial virov

Zahteve se teoretično lahko uporabljajo za vse izdelke, povezane z energijo; potrebne bodo namenske pripravljalne študije za opredelitev kategorij izdelkov, ki so najustreznejši za morebitne regulativne pristope.

⁴¹

https://standards.cencenelec.eu/dyn/www/f?p=205:32:0::::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:2240017,25&cs=10B7B067CC7107748A52C1C034BB4CFD3

5.2. Standardizacija

Za uveljavljanje zahtev o okoljsko primerni zasnovi ali označevanje izdelkov na podlagi njihovih ustreznih značilnosti so potrebne jasne opredelitve o tem, kako je opredeljena učinkovitost in kako jo je mogoče preskusiti za kateri koli izdelek. V ta namen lahko harmonizirani tehnični standardi, ki opredeljujejo primerne preskusne metode, pomagajo proizvajalcem (če ti uporabljajo v njih določene metode), da za dokazovanje skladnosti s pravnimi zahtevami uživajo „**domnevo o skladnosti**“. Tehnična standardizacija je ključen, vendar pogosto prezrt del izvajanja, nedavne izkušnje pa kažejo, kako pomembno je s takim delom začeti čim bolj zgodaj in vzporedno s pripravo novih ali revidiranih predpisov. Zahteve za standardizacijo se lahko dokončno oblikujejo in sprejmejo šele, ko so sprejeti ustrezni predpisi o okoljsko primerni zasnovi ali označevanju. V idealnem primeru se njihova priprava začne že pred tem, da se lahko dokončajo pravočasno ob sprejetju predpisov glede na to, da je za razvoj samega standarda običajno potrebnih približno 27 mesecev. Celoten proces običajno traja še bistveno dlje, vključno s predhodnim sprejetjem zahteve za standardizacijo ter nadaljnjo oceno in odobritvijo standardov za sklicevanje na *Uradni list*. Kadar ob sprejetju niso na voljo harmonizirani evropski standardi, ki bi zajemali vse ustrezne vidike, je v izvedbene ukrepe morda treba vključiti prehodne metode.

Za večino, če ne celo vse nove ali revidirane predpise, ki se pripravljajo, je treba napisati nove zahteve za standardizacijo. Nedavno so bile vložene ali pa se trenutno oblikujejo zahteve za **svetila, elektronske prikazovalnike ter naprave za komercialno hlajenje ali hlajenje v gospodinjstvu**. Za več drugih skupin izdelkov so bili na podlagi starejših mandatov oblikovani osnutki standardov.

5.3. Evropski register izdelkov za označevanje z energijskimi nalepkami (EPREL)

Evropski register izdelkov za označevanje z energijskimi nalepkami (EPREL) je podatkovna zbirka, ki jo je vzpostavila in jo upravlja Komisija. Od 1. januarja 2019 za dobavitelje (proizvajalce, uvoznike ali pooblaščen predstavnike) velja **pravna zahteva, da vse izdelke, za katere veljajo pravila označevanja z energijskimi nalepkami, registrirajo v registru v EPREL, preden jih dajo na evropski trg**.

EPREL se skladno z zakonodajo uporablja za naslednje namene:

- **obveščati javnost** o izdelkih, danih na trg, njihovih energijskih nalepkah in informacijskih listih izdelka;
- **podpirati organe za nadzor trga** pri izvajanju njihovih nalog na podlagi zakonodaje o označevanju z energijskimi nalepkami (in označevanju pnevmatik), vključno z njenim izvrševanjem;
- **Komisiji zagotavljati najnovejše informacije o energijski učinkovitosti izdelkov** zaradi pregleda energijskih nalepk.

Potem ko je bila v marcu 2022 lansirana „beta različica“ njegovega javnega vmesnika⁴², bodo informacije iz registra EPREL zagotavljale okrepljeno **podporo tudi izvajanju drugih politik v**

---

⁴² <https://eprel.ec.europa.eu>.

okviru zelenega dogovora. Podatki iz registra EPREL so odslej dejansko naravno izhodišče za katero koli oceno, katera razreda energijskih nalepk sta „najvišja razreda energijske učinkovitosti, v katerih je na voljo znatno število izdelkov“, ali višja razreda, za kateri koli izdelek. To merilo se zdaj uporablja za operacionalizacijo več politik EU, med drugim v povezavi z **javnimi pobudami**⁴³, trajnostnimi **naložbami zasebnega sektorja**⁴⁴, zelenimi **javnimi naročili**⁴⁵ in **znižanimi stopnjami DDV za nekatere izdelke, označene z energijsko nalepko**, ki izpolnjujejo merila za določeno energijsko nalepko in, kadar je ustrezno, za nizke emisije trdnih delcev⁴⁶.

EPREL zagotavlja tudi funkcije, ki **olajšujejo doseganje skladnosti dobaviteljev in trgovcev na drobno**. Dobavitelji se lahko odločijo, da bodo uporabili vgrajen generator nalepk za pridobitev grafičnih slik nalepk v skladnih formatih na podlagi deklariranih vrednosti za učinkovitost izdelkov in njihove značilnosti. Trgovci na drobno se lahko sklicujejo na register EPREL, med drugim prek vmesnikov za aplikacijsko programiranje (API), pri prikazovanju nalepk ali informacijskih listov izdelka na spletu, s čimer se zmanjšuje breme prikazovanja ažurnih, skladnih in večjezičnih informacij.

Čeprav EPREL že deluje, je **v letu 2022 treba obravnavati številne funkcionalnosti** za izpolnitev zgoraj navedenih ciljev. Med temi so:

- namenski **spletni portal**, ki bo **enotna točka dostopa s ciljnimi informacijami** za državljane, nacionalne organe, dobavitelje, trgovce in oblikovalce politik (2./3. četrletje);
- izboljšanje uporabniškega vmesnika in **razpoložljivih orodij za organe za nadzor trga**, da bi se bolje racionalizirale njihove dejavnosti (3. četrletje);
- **preoblikovanje strukture tehnične dokumentacije** za racionalizacijo dejavnosti registracije s strani dobaviteljev in olajšanje njene analize s strani organov za skladnost (1. do 3. četrletje);
- začetek **izvajanja revidiranih predpisov** za nekatere skupine izdelkov in morebitno **dodajanje novih** (fotovoltaika, pametni telefoni/tablice) (4. četrletje).

Obenem bo treba razmisliti o pogojih in načinih odobritve **dostopa do registra EPREL ali nekaterih njegovih funkcij nosilcem dejavnosti in po možnosti organom iz določenih tretjih držav**, zlasti tistih, ki so del carinske unije ali Energetske skupnosti. Konkretno načine in posledice takega razvoja bo sicer treba skrbno analizirati, pripraviti in jih sčasoma uvesti, česar ni mogoče storiti v zelo kratkem času.

---

⁴³ Prim. člen 7(2) [Uredbe \(EU\) 2017/1369](#).

⁴⁴ Prim. taksonomijo EU za trajnostne dejavnosti in [pilotno pobudo EIF Zagotovilo za trajnostnost v okviru dela programa InvestEU za MSP](#).

⁴⁵ Prim. Prilogo IV k [predlagani reviziji direktive o energijski učinkovitosti](#).

⁴⁶ Prim. novo točko (22), dodano Prilogi III v Direktivi 2006/112/ES, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14754-2021-INIT/sl/pdf>.

5.4. Nadzor trga in podpora gospodarskim subjektom

Učinkovit nadzor trga je ključen za zagotovitev, da se predpisi pravilno izvajajo, da se uresničijo pričakovane koristi, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji za podjetja, da se potrošnikom zagotovijo zanesljive informacije o izdelkih ter da imajo državljani, upravni organi in podjetja zaupanje v okvir.

Nadzor trga je v nacionalni pristojnosti, podatki o izvrševanju in skladnosti pa so zelo omejeni, ker trenutno ne velja nikakršna obveznost poročanja. Na podlagi razpoložljivih dokazov in kot potrjuje revizija ERS o okoljsko primerni zasnovi za leto 2020, je **neskladnost velika težava**. V projektih za nadzor trga, ki jih financira EU, se pogosto ugotavljajo visoki dvomestni odstotki izdelkov, pri katerih obstajajo težave s skladnostjo (s formalnega in vsebinskega vidika)⁴⁷, vendar so med njimi tudi primeri razmeroma manjših formalnih neskladnosti, ki jih je mogoče popraviti s prostovoljnimi ukrepi (npr. napačna vrednost v informacijskem listu izdelka), in ne le hujši primeri, kot je neizpolnjevanje minimalnih zahtev za okoljsko primerno zasnovo. Na splošno se po ocenah vsaj **10 % potencialnih prihrankov energije, uresničenih z okoljsko primerno zasnovo in označevanjem z energijskimi nalepkami, izgubi zaradi neskladnosti**, kar predstavlja 15,3 Mtoe primarne energije na leto v letu 2020 (ali 178 TWh) in **6,4 milijarde EUR letnih izdatkov za potrošnike** za račune za energijo (na podlagi ravni cen energije iz leta 2020). To ustreza **31 Mt ekvivalenta CO₂ dodatnih emisij na leto ter prinaša velike izgube prihodka in delovnih mest za industrijo**. Iz teh podatkov je mogoče sklepati, da bi bil vsakršen dodatek k skromnim virom, ki jih države članice porabijo za nacionalni nadzor trga za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami, stroškovno zelo učinkovit v smislu ustvarjenih donosov.

V prihodnjem obdobju **bo Komisija okrepila svojo podporo državam članicam**, da bi se prispevalo k učinkovitejši in enotni uporabi nadzora trga na področju okoljsko primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami. To bo vključevalo:

- stalno izboljševanje **orodij IT**, kot sta informacijski in komunikacijski sistem za nadzor trga⁴⁸ (ICSMS) in register EPREL, ter podporo drugim orodjem, npr. tistim, s katerimi je mogoče reševati izzive v zvezi z nadzorom trga za e-trgovanje in nove dobavne verige;
- **tehnično in logistično podporo skupinam za upravno sodelovanje**;
- financiranje **skupnih ali usklajenih ukrepov in kampanj**;
- **sodelovanje z državami članicami na politični ravni** glede načinov za izboljšanje nadzora trga, vključno z ravni virov, ki jih dajejo na voljo;

⁴⁷ Tako je bilo npr. v primeru hladilnikov, ki so bili pregledani v okviru projekta EEPLIANT2 v letih 2018 in 2019. Predhodni rezultati projekta EEPLIANT3 v novembru 2021 to večinoma potrjujejo; pri **75 %** pregledanih izdelkov so bile odkrite težave s tehnično dokumentacijo ali z zahtevami za spletno označevanje, vendar podatki morda niso povsem reprezentativni zaradi na tveganju temelječega pristopa, ki se na splošno uporablja pri vzorčenju izdelkov.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/information-and-communication-system-market-surveillance_sl.

- predlog **novih pravnih določb**, s katerimi se bo izboljšal nadzor trga, v okviru predlagane uredbe o okoljsko primerni zasnovi (prim. pobuda o trajnostnih izdelkih);
- druge ustrezne dejavnosti, kot so načrtovane v delovnem programu evropske mreže za skladnost izdelkov (EUPCN) za obdobje 2021–2022, med drugim z vključitvijo carinskih organov.

Komisija bo obenem še naprej na različne načine **podpirala prizadevanja gospodarskih subjektov za doseg skladnosti**, npr. z upravljanjem namenskih poštnih predalov, kamor je mogoče poslati vprašanja, s posebnimi smernicami, pogostimi vprašanji in odgovori, informacijami na spletišču Komisije itd. Razmislila bo tudi o zagotovitvi **financiranja EU za vzpostavitev panožno vodenega mehanizma za podporo skladnosti**, ki bi spodbujal proaktivne ukrepe ozaveščanja ter zagotavljal pravočasno in ciljno usmerjeno pomoč, s katero bi dobavitelji in trgovci na drobno lahko lažje razumeli in izpolnili svoje obveznosti.

5.5. Mednarodni vidiki in sodelovanje

Ukrepi politike EU za okoljsko primerno zasnovo in zlasti označevanje z energijskimi nalepkami ter povezani tehnični standardi in preskusni postopki za regulirane izdelke so imeli **znaten pozitiven vpliv v tretjih državah daleč zunaj meja EU**⁴⁹.

Po eni strani več **pomembnih trgovinskih partnerjev EU sistematično uporablja predpise EU o okoljsko primerni zasnovi in/ali označevanju z energijskimi nalepkami** v okviru svojih različnih odnosov z EU. To velja zlasti v okviru **EGP, carinske unije s Turčijo ter Energetske skupnosti**. Po drugi strani morajo proizvajalci v drugih pomembnih državah izvoznicah izpolnjevati zahteve EU, da lahko dajejo blago na trg EU, kar lahko spodbudi in pospeši določitev domačih zahtev, ki so v celoti ali delno usklajene z zahtevami EU. Obenem je pomembno, da EU v tem pogledu še naprej dosega skladnost z veljavnimi pravili na ravni STO.

Mednarodno sodelovanje glede učinkovitosti izdelkov je dodaten dejavnik pri hitrosti in usmeritvi razvoja programov po svetu. V jurisdikcijah nekaterih tretjih držav se šteje za koristno uporabiti podobne ali enake zahteve, da se izkoristi znatno delo, ki je že bilo opravljeno pri oblikovanju pravil EU. **EU obenem še zdaleč ni vodilna v vseh pogledih** ali pri vseh izdelkih, zato lahko prav tako uživa koristi in se uči iz prizadevanj drugih. Regulativno zblíževanje lahko tudi ublaži stroške ocenjevanja skladnosti in ustreznosti, s katerimi se srečujejo podjetja EU, ki oskrbujejo tako pomembne izvozne trge kot tudi trg EU. Da bi Komisija spodbujala take vzajemno koristne izmenjave, bo še naprej podpirala uveljavljene mednarodne večstranske forume o politiki do izdelkov, kot sta **program tehnološkega sodelovanja na področju energijsko učinkovite opreme za končno uporabo (4E) IEA**⁵⁰ ter **pobuda za uvajanje visoko učinkovite opreme in naprav (SEAD)**⁵¹. Za pospešitev uvajanja dobrih praks okoljsko

⁴⁹ Študija o učinkih zakonodaje EU o okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami ter o označevanju pnevmatik na tretje jurisdikcije, Waide et al, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/201404_ieel_third_jurisdictions.pdf

⁵⁰ <https://www.iea-4e.org/>.

⁵¹ <https://www.superefficient.org/>.

primerne zasnove in označevanja z energijskimi nalepkami v partnerskih državah in nadaljnjo krepitev regulativnega zblíževanja po svetu bo potekalo tudi dvostransko sodelovanje.

6. SKLEPNA UGOTOVITEV

Program EU za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami je eden največjih in najdlje trajajočih programov za naprave na svetu, ki izkorišča **moč enotnega trga** v EU in tujini v korist potrošnikov, podjetij in okolja.

Z okoljsko primerno zasnovo/označevanjem z energijskimi nalepkami se uresničuje **ključen in vse večji prispevek k ciljem evropskega zelenega dogovora** in svežnja „Pripravljeni na 55“ ter za potrošnike, ki se soočajo z visokimi cenami energije in katerih računi bi sicer bili znatno višji: z obstoječimi politikami se pri trenutnih ravneh cen po ocenah **za porabnike energije v EU prihranijo izdatki v višini več kot 250 milijard EUR na leto**.

Naložbe v izvajanje in krepitev tega programa za boljše usklajevanje ambicij in virov pomenijo tudi vlaganje v **odpornejšo EU, ki se bo v prihodnje lahko bolje spopadala s krizami zaradi cen energije** ter z izzivi varnosti oskrbe, povezanimi z odvisnostjo EU od uvoženih fosilnih goriv. Vse večji poudarek na učinkovitosti materialov, npr. možnosti recikliranja, podobno prispeva k večji **odpornosti dobavne verige** v EU.

Potrebna je krepitev mednarodnega sodelovanja na večstranski in dvostranski ravni, da se pospeši uvajanje programov energijske učinkovitosti izdelkov po svetu, obenem pa prispeva k boljšemu regulativnemu zblíževanju v korist EU in partnerskih držav.

Evropski register izdelkov za označevanje z energijskimi nalepkami (EPREL) zagotavlja doslej največjo preglednost trga in odpira nove priložnosti za krepitev vloge potrošnikov EU in sodelovanje z njimi. EPREL bo obenem vse bolj praktično **orodje za operacionalizacijo nedavno uvedenih pogojev glede učinkovitosti izdelkov v drugih politikah EU** (zelena taksonomija, zelena javna naročila na podlagi direktive o energijski učinkovitosti, javne pobude, direktiva o DDV).

To področje politike še vedno predstavlja **znaten potencial za uresničevanje dodatnih, stroškovno zelo učinkovitih koristi** za potrošnike EU, manjšo onesnaženost zraka ter prihranke energije/CO₂, ki bi jih sicer bilo treba doseči z drugimi politikami na ravni EU ali na nacionalni ravni. Vendar so za pravočasne preglede obstoječih pravil, podporo pravilni uporabi/izvrševanju, razvoju registra EPREL in proučitev reguliranja novih izdelkov, povezanih z energijo, potrebna znatna prizadevanja.

Komisija je zato v okviru svežnja politike trajnostnih izdelkov jasno navedla potrebo, da se znatno povečajo viri, namenjeni izvajanju politike okoljsko primerne zasnove v okviru bolj ambiciozne politike trajnostnih izdelkov, in poziva države članice, naj storijo enako, kar zadeva nacionalna prizadevanja za nadzor trga.